

Ansøgningsvejledning

Veje til biobaseret byggeri: Eksempelbyggeri

**Søg økonomisk støtte til eksempelbyggerier med
markedsmodne biobaserede løsninger**

Indhold

Hvordan får vi biobaserede byggematerialer fra niche til mainstream?	3
Hvad kan du søge støtte til?	3
Hvem kan søge?.....	4
Støttens omfang.....	4
Byggeprojektets modenhed	4
Det støtter vi ikke	5
Krav til dokumentation af resultater og afrapportering.....	5
Udvælgelseskriterier - hvad vurderer vi i udvælgelsen?	5
Hvem udvælger de ansøgninger, der får støtte?.....	7
Vigtige datoer og info	8
Hvad får du ud af at være en del af Veje til biobaseret byggeri?	8
Baggrund.....	9
Yderligere information og kontakt.....	9

Hvordan får vi biobaserede byggematerialer fra niche til mainstream?

Det spørgsmål står centralt i dette call under vores indsats Veje til biobaseret byggeri. Vi inviterer professionelle bygherrer til at realisere konkrete byggeprojekter, der demonstrerer biobaserede materials potentiale – med fokus på relevans, skalerbarhed og veldokumenterede løsninger.

Biobaserede løsninger har længe eksisteret i byggeriet, men ofte i mindre, eksperimentelle sammenhænge. Det næste skridt er at vise, hvordan disse materialer kan anvendes i større skala – i byggerier med almen relevans, som kan inspirere og gentages, og derigennem bidrage til skaleringen af biobaserede materialer i byggeriet.

Flere forhold står i vejen for en bredere udbredelse:

- Usikkerhed om pris, forsyning og ydeevne
- Udfordringer med dokumentation, f.eks. i forhold til brand og fugt
- Uklarhed omkring ansvar og forsikring
- Manglende miljødata og produktinformation
- Begrænset viden om anvendelse og udførelse i praksis

Med dette call ønsker vi at støtte byggeri, der tydeligt og veldokumenteret demonstrerer, hvordan kendte biobaserede løsninger kan anvendes i praksis – og dermed gennem cases og dokumentation kan hjælpe at afmontere eksisterende og oplevede barrierer for at bruge biobaserede materialer og tilgange.

Ansøgningsfrist den 15. september 2025.

Hvad kan du søge støtte til?

Du kan søge økonomisk støtte til de ekstraomkostninger, som er knyttet direkte til at afprøve og dokumentere brugen af biobaserede materialer i praksis. Det drejer sig f.eks. om dokumentation for, at byggeriet overholder krav til ydeevne og derved gældende lovkrav i bygningsreglementet. Det kan også være til dokumentation, som viser, at det er muligt at bygge i disse materialer i form af konstruktionstegninger og opbygning.

Du kan søge til enten nybyggeri eller transformation (energioptimering, omdannelse, renovering mv.).

Du kan søge støtte til en målrettet afprøvning i opførelse af byggeri på forskellige skalaer:

- Brug af biobaserede materialer, der kan leveres i volumen, f.eks. plader og isolering, i et samlet eksempelbyggeri, som viser vejen for resten af byggebranchen.
- Udvikling og test af nyskabende byggetekniske løsninger, som kan muliggøre en mere ressourceeffektiv udnyttelse af de biobaserede materialer, lettere montage, en efterfølgende nemmere drift, udskiftning eller lignende.
- Brug af biobaseret materiale i en specifik bygningsdel, hvor denne anvendelse er vanskelig og kræver ekstra dokumentation i form af beregninger eller tests. Det kunne f.eks. være terrændæk, vindspærre eller lignende.

- Udvikling og anvendelse af byggesystem med biobaseret materiale, som f.eks. kassetter, elementer og lignende, som vil gøre brugen af biobaserede materialer lettere.

Hvem kan søge?

Du kan søge støtte som professionel bygherre – uanset om du er offentlig, almen eller privat – hvis du planlægger et byggeri, hvor biobaserede løsninger indgår og kan være med til at vise deres potentiale i praksis.

Call'et er særligt relevant for dig, der har erfaring som flergangsbygherre. Vi lægger vægt på, at projektet kan fungere som et inspirerende eksempel for andre. Derfor skal byggeprojektet tage afsæt i bygningstyper og løsninger, der har bred relevans.

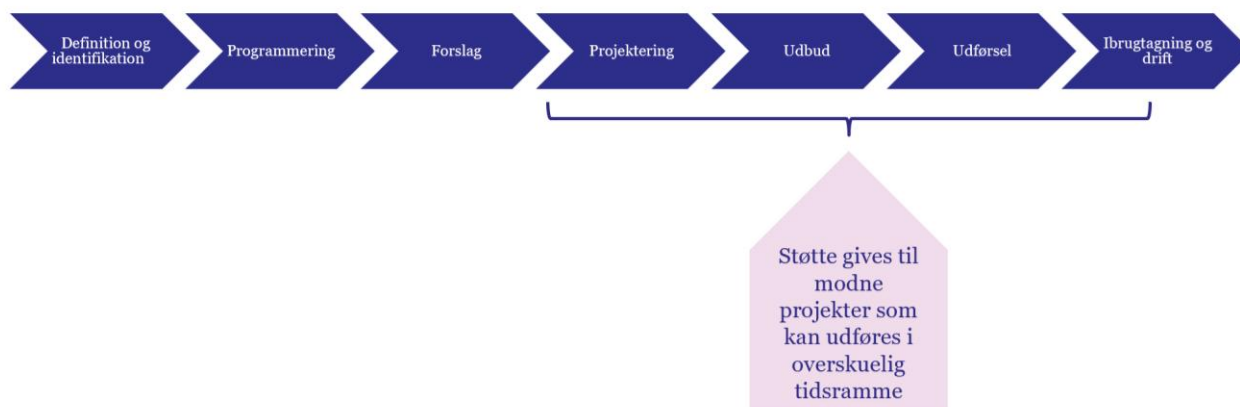
Vi opfordrer rådgivere, entreprenører, leverandører og andre med relevante kompetencer eller løsninger til at indgå samarbejde med en bygherre, da det er bygherren, der skal stå som ansøger til dette call.

Støttens omfang

Du kan søge op til 1 mio. kr. i støtte pr. projekt, og vi forventer at støtte op til 6 projekter. Vi forudsætter, at projektbudgettet er ekskl. moms. Udbetalingen vil ske i rater, og vi stiller krav om en statusrapport for projektet ved udbetalingsanmodning. Som støttemodtager er du som bygherre forpligtet til at deltage i netværksmøder tilknyttet indsatsen.

Byggeprojektets modenhed

Vi forventer at modtage projekter med hurtig eksekvering i dette call. Vi er derfor særligt interesserede i projekter, hvor det kan sandsynliggøres, at det opførte byggeri kan tages i brug indenfor indsatsens løbetid til ultimo 2027. Dette er ikke et krav, men hurtig eksekvering vil blive vægtet positivt. Af samme grund beder vi ansøger redegøre for byggeprojektets modenhed, f.eks. om grundkøb er foretaget, om lokalplanen understøtter projektets igangsættelse og, for almene boligorganisationer, om der er opnået tilsagn til skema A.

Det støtter vi ikke

Du kan ikke søge støtte til:

- almindelige byggeudgifter som grundkøb, konventionel projektering eller indkøb af materialer
- traditionelt træbyggeri eller anvendelse af mere traditionelle biobaserede produkter, der er mere gængse på markedet som f.eks. træfiber- og papiruldisisolering. Det skyldes, at vi lægger vægt på, at der anvendes byggematerialer af sidestrømme eller hurtigt voksende landbrugsafgrøder såsom halm, hør, hamp, græs mv. Afprøvningsprojektet kan integrere træ i kombination med landbrugsafgrøder, men ikke alene.

Krav til dokumentation af resultater og afrapportering

Vi forventer, at du som ansøger bidrager med viden om byggeriet og konstruktionsopbygningen på en måde, der kan deles og offentliggøres til gavn for den fælles læring.

Som en del af dette stiller vi krav om, at der afleveres en LCA på udbudsniveau samt dokumentation af løsningens fordele. Vi stiller desuden krav om, at der – på Veje til biobaseret byggeris regning – indsættes sensorer i byggeriet, så der kan foretages løbende målinger efter ibrugtagning. Disse målinger vil blive analyseret af Artelia, og du får adgang til resultaterne.

Endelig stiller vi krav om, at der efter endt byggeri og ibrugtagning kan gennemføres kvalitative interviews med brugerne af byggerierne. Det vil bidrage med værdifuld viden om løsningerne i praksis. Vi følger projektet gennem dets løbetid og gennem opfølgende dokumentation, dog senest til udgangen af Q1 2028.

Som bygherre bliver du en del af et faciliteret netværk med de øvrige støttemodtagere, hvor I får mulighed for at udveksle erfaringer og viden om anvendelsen af biobaserede byggematerialer.

Udvælgelseskriterier - hvad vurderer vi i udvælgelsen?

Vi prioriterer bygherrer med projekter, som har potentiale til at udbrede erfaringer og løsninger fra eksempelbyggeriet til andre projekter. Udvælgelsen sker som en samlet vurdering af både holdet bag projektet, forløbet for afprøvningen og de konkrete løsninger.

I skemaet nedenfor kan du se, hvilke kriterier vi vurderer ansøgningerne ud fra, og hvordan de vægtes. Du skal ikke besvare skemaet direkte, men spørgsmålene i ansøgningsskemaet er udformet, så de giver dig mulighed for at adressere hvert af disse punkter.

	Vurderingskriterie	Beskrivelse
#HOLDET BAG	Strategisk forankring i egen organisation	<i>Hvordan sikrer I, at I kan gentage og forbedre biobaserede tilgange på efterfølgende byggerier?</i> Vi vægter det højt, at bygherreorganisationen ser projektet som en løftestang for at lære og udbrede ny praksis i form af viden, kompetencer og konkrete

		værktøjer i bygherreorganisationen. På den måde kan projektet blive grundlag for en omstilling mod mere biobaseret byggeri i andre af organisationens projekter. Vi lægger vægt på, at bygherreorganisationen rummer den nødvendige tværfaglighed, enten gennem interne eller indkøbte kompetencer, og at bygherreorganisationen har den nødvendige beslutningskraft til at realisere projektet.
#HOLDET BAG	Organisering af det tværfaglige samarbejde	<i>Hvordan organiserer I det tværfaglige arbejde med henblik på at tillade vidensdeling og skabe gensidige forpligtelser i hele værdikæden?</i> Vi lægger vægt på, at ansøger inddrager aktører på tværs af værdikæden, og dermed sikrer fælles retning og medinvesteringer fra leverandører, håndværkere, drift m.m. Vi lægger derfor vægt på, at udbudsformen så vidt muligt tilgodeser valget af de mest kvalificerede samarbejdspartnere ift. biobaseret byggeri, og eventuelt muliggør opbygningen af en langsigtet fælles forpligtelse.
#FORLØBET	Åbenhed	<i>Hvordan og i hvilken grad ønsker I at medvirke til at dele og formidle projektets resultater bredt i byggeriet?</i> Vi lægger vægt på, at den viden som opnås gennem projektet stilles til rådighed for andre i og udenfor organisationen, så projektet kan stå som eksempel for andre fremtidige byggeprojekter med biobaserede løsninger.
#FORLØBET	Støttens tilskyndelseffekt	<i>Hvordan bidrager støtten til at løfte kritiske aktiviteter, der ellers ikke ville blive realiseret? Og hvordan er tidsplanen for projektet?</i> Vi ønsker at støtte biobaserede løsninger, som er tæt på markedet, men dog ikke så modne, at udviklingen sker af sig selv. Støtten skal med andre ord fremme og accelerere en omstilling til biobaserede løsninger, som ikke allerede foregår eller sker for langsomt. Vi har særligt fokus på byggerier, der kan realiseres og tages i brug inden for en overskuelig tid, så udbredelsen af biobaserede løsninger kan accelereres.

#LØSNING	Gentagelseeffekt	<i>Hvilke løsninger vil andre aktører i byggeriet finde det attraktivt at arbejde videre med?</i> Vi lægger vægt på, at projektet har gentagelseeffekter. Det vil sige, at det anvender løsninger, som kan overføres til andre byggerier uden store tilpasninger. Det er derfor vigtigt, at projektet demonstrerer konkrete løsninger til ofte udpegede barrierer for øget brug af biobaserede løsninger. Dette kan f.eks. omfatte løsninger, hvor der stilles særlige krav til f.eks. fugt- eller brandsikring, og hvor brugen af biobaserede byggematerialer derfor er begrænset i dag. Det er også vigtigt, at projektet forholder sig til bygningstypologier og løsningsdetaljer med bred relevans.
#LØSNING	Øget kendskab til accept af biobaseret byggeri	<i>Hvilke mærkbare og målbare effekter skaber projektet, som styrker kendskabet og opbakningen til biobaseret byggeri?</i> Vi lægger vægt på, at det realiserede byggeri giver mulighed for at udbrede forståelsen for både funktionelle og æstetiske kvaliteter ved biobaserede løsninger bredt i samfundet. Vi ser det som værdifuldt, at projektet kan vise, at biobaserede løsninger kan tilvælges af andre end blot frontløbere og personer med særlig interesse. Vi ønsker, at løsningerne på sigt kan indgå på et bredere marked som et naturligt valg for flere, frem for primært at eksistere i selvbyggermiljøer og designkredse. Vi ser positivt på projekter, som skaber bred offentlig forståelse for kvaliteterne i biobaserede tilgange – også overfor slutbrugere.

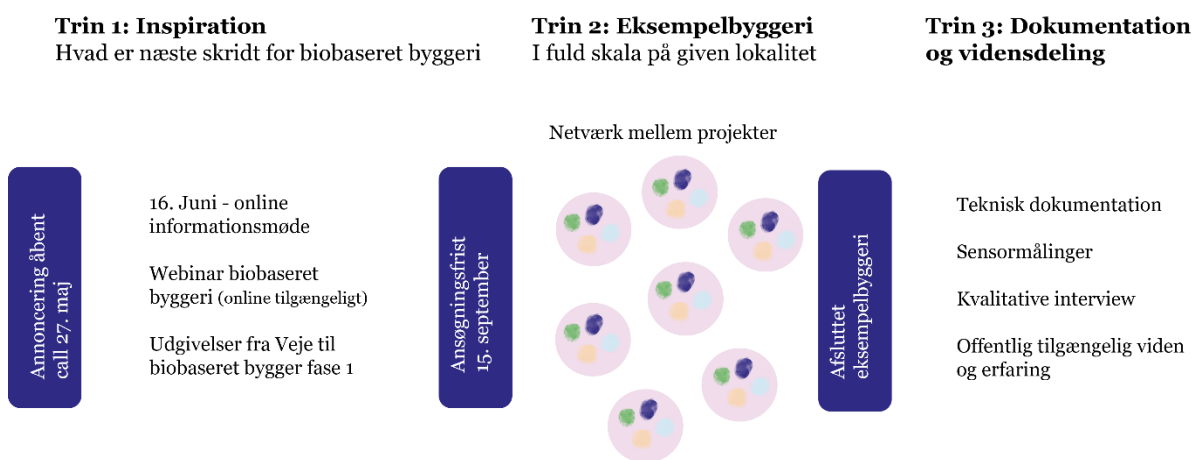
Hvem udvælger de ansøgninger, der får støtte?

Realdania beslutter, hvilke ansøgninger der skal modtage økonomisk støtte til eksempelbyggerier. Fageksperter og projektets rådgivere vil efter behov blive inddraget i vurderingen af ansøgningerne.

Vigtige datoer og info

- Call'et gennemføres i én ansøgningsrunde. Ansøger beskriver sammen med f.eks. en rådgiver det konkrete eksempelbyggeri, der søges støtte til.
- **Online informationsmøde:**
Dato: **16. juni 2025**
Tilmeld dig her:
realdania.dk/infomoede-veje-til-biobaseret-byggeri-eksempelbyggeri
- Mødet bliver optaget og vil være tilgængeligt online efterfølgende her:
realdania.dk/projekter/veje-til-biobaseret-byggeri
- **Ansøgningsfrist:**
Dato: **15. september 2025**
- **Ansøgningsskema:**
<https://realdania.dk/soeg-stoette/veje-til-biobaseret-byggeri-eksempelbyggeri>

I følgende figur kan du se det samlede forløb:

Hvad får du ud af at være en del af Veje til biobaseret byggeri?

Når du deltager som bygherre, får du – ud over økonomisk støtte til at afprøve skalerbare biobaserede løsninger – adgang til en række fordele, der kan styrke både dit projekt og din organisation:

- Deltagelse i faciliteret netværk med andre bygherrer fra de øvrige støttede projekter
- Praktisk erfaring med biobaserede løsninger og mulighed for at øge dit og bygherreorganisationens kendskab til og kompetencer indenfor biobaserede løsninger
- Synlighed ved at bidrage til udbredelsen af bæredygtig omstilling med særligt fokus på biobaserede byggematerialer
- Kvalitativ og kvantitativ opfølgning på dit byggeprojekts kvalitet udført af Artelia og Smith Innovation.

Baggrund

Med vores indsats Veje til biobaseret byggeri ønsker vi at fremme brugen af biobaserede byggematerialer, som på sigt kan produceres i Danmark eller nærområderne. I dag er udbuddet af danske biobaserede materialer dog meget begrænset, og derfor sker byggerier med disse materialer ofte med løsninger importeret fra udlandet – især når de er baseret på landbrugsafgrøder.

Vi vil gerne ændre på dette. Derfor fremmer vi udvikling og afprøvning af biobaserede løsninger, som kan fremstilles af sidestrømme eller hurtigt voksende afgrøder fra det danske landbrug. Det kan for eksempel være halm, hør, hamp, græs, pil eller andre godkendte landbrugsafgrøder. Træ kan også indgå, men kun i kombination med landbrugsafgrøder – ikke som det primære materiale.

Biobaserede bygninger handler ikke kun om materialerne, men også om, hvordan deres egenskaber udnyttes i selve arkitekturen. Og derfor søger vi i dette call eksempelbyggerier, hvor konventionelle løsninger i høj grad erstattes af biobaserede alternativer – og hvor disse løsningers naturlige egenskaber aktivt bidrager til bygningens funktion og miljøprofil.

Det kan for eksempel være bygninger, der bruger materialernes evne til at transportere fugt eller lagre varme og fugt som en del af en enkel, men effektiv indeklimastrategi. Målet er byggerier med et lavt ressourceforbrug både i opførelsen og i driften – og med et samlet klimaaftryk, der kan tjene som forbillede for fremtidens byggeri.

Læs mere om Veje til biobaseret byggeri og find publikationer fra indsatsen her:

<https://realdania.dk/projekter/veje-til-biobaseret-byggeri>

Yderligere information og kontakt

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte:

Projektleder
Alexandra Wittchen
aw@smithinnovation.dk
41940401
Smith Innovation

Projektchef
Stig Hessellund
she@realdania.dk
30996005
Realdania